

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARAD

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

A E
Pentru 1 an 300 L

Nr. 8013/1939.

ANDREI

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Aradului,
Ienopolei și Hălmaagiului și Episcop locțiitor al Eparhiei Timișoarei.

*Iubitului cler și popor din aceste de Dumnezeu păzite eparhii, har și pace dela
Dumnezeu Tatăl prin Domnul nostru Iisus Hristos, iar dela Noi arhierescă
binecuvântare.*

„Dumnezeu ne-a dat viață veșnică și această
viață este întru Fiul Său. Cel ce are pe Fiul: are
Viață; cel ce nu are pe Fiul lui Dumnezeu: nu
are Viață”.
(I. Ioan 5 v. 11-12)

Iubiții mei fii sufletești,

Dumnezeu cel neschimbat și veșnic, care — dupăcum spune ap. Ioan — este „iubire”¹⁾ în fiecare praznic al Nașterii Domnului trimite pre Unul Născut Fiul Său ca să cerceteze lumea. De astădată Mântuitorul află lumea turburată, cum poate n'a fost niciodată. Popoarele cele mai mari și mai puternice sunt încăerate, iar altele mai mici și mai slabe stau de veghe, cu arma la picior, neștiind ce le va aduce ziua de mâine. O îngândurare, cum n'a mai fost, apasă inima tuturor țărilor. Nu se poate spune că ar fi vre-o țară pe rotogolul pământului care să fie ferită de teama viitorului, căci atunci când arde casa în vecini fiecare se teme de scânteile ce le poate aduce vântul.

Vremea noastră de neliniște sufletească par'că se aseamănă cu cea dinainte de venirea în lume a Mântuitorului. Este însă și o deosebire. Pe atunci oamenii nu aveau arme de distrugere atât de iscusite ca cele de astăzi. Cine și-ar fi putut închipui pe atunci că războiul va fi purtat și în aer, nu numai pe uscat și pe apă? Că aeroplane, cu iuteală nebănuită, vor semăna de sus moartea și ruina prin lume? Că mine magnetice vor pândi pe mare vapoarele și le vor scufunda în câteva clipe; că arme automate, perfecționate, vor secera oamenii cu siguranța cu care secerea taie spicele coapte? Și câte alte iscodiri ne mai pomenite, toate aducătoare de moarte, nu ne dovedesc în ce direcție a ajuns să se desăvârșească mintea omului, lipsită de frica lui Dumnezeu.

Cu adevărat omul a ajuns să pună stăpânire pe o putere mare și înfricoșată: pe puterea de a spori suferința în lume și de a semăna moartea. Cât de mici și de neînsemnate ne apar celelalte descoperiri omenești de folos obștesc, în vremuri înfricoșate, ca cele de astăzi, în comparație cu desăvârșirea mijloacelor de distrugere! Par'că mintea omenească se ostenește mai mult spre rău decât spre bine. Iată ce poate face omul din puterile lui proprii.

Dumnezeu a înzestrat pe om cu voință liberă. Deaceia omul poate să se îndepărteze sau să se apropie de Dumnezeu. Chiar și răul servește însă la ceva în planul de mântuire a lui Dumnezeu. Atunci când omul se socotește mai puternic, îndepărtându-se de Dumnezeu, tocmai atunci ajunge să-și cunoască slăbiciunea și nimicnicia sa. Cât este de ușor a te juca cu focul și a aprinde toate, dar cât este de greu a stinge focul și a reclădi toate din ruină. Așa este și cu deslănțuirea războaelor. Popoarele încrezute în puterea armelor lor se năpustesc fără mustrare de

1) I. Ioan 4 v. 16.

DEPOZIT LA
BIBLIOTECĂ

conștiință asupra vecinilor mai slabi, fără a-și da seama că Dumnezeu a așezat în lume legi morale, care nu pot fi călcate fără pedeapsă. Istoria lumii nu este numai rezultatul voinței omenești, ci mai ales linia trasă de degetul lui Dumnezeu. Deasupra socotelilor celor nelegiuți stă neschimbat planul lui Dumnezeu, care până în sfârșit scoate totdeauna biruitoare dreptatea și adevărul. Privind învălmășeala ce s'a deslănțuit de câteva luni între popoare și care, ca mâine, se mai poate lăți, cine ar putea spune cât va fi de lungă suferința omenească și când i se va pune capăt? Singur Dumnezeu o știe, fiindcă „omul plănuește și Dumnezeu hotărește“.

Mândria și ura sunt cele două pricini ale suferinței omenești. Oare nu se aseamănă și omul nelegiuit de azi cu cel care odinioară a zidit turnul Babel spre a nu mai purta frică de cer, din care voia să izgonească pe Dumnezeu? Oare ura dintre popoare, stârnită de oameni fără frica lui Dumnezeu și cu inima plină de venin, a putut fi vreodată potolită prin sângele vărsat? Nu, nici mândria, nici ura, nu-și pot găsi alinarea, fiindcă asupra lor zace un blestem, acela de a naște rele și suferințe tot mai mari.

Cu drept cuvânt putem întreba și noi — ca ap. Pavel — pre omul necredincios care vrea să se vindece singur, fără ajutorul lui Dumnezeu: „Unde este înțeleptul? Unde este cârturarul? Unde este priciuitorul acestui veac?“¹⁾ Și înainte de venirea Mântuitorului, omul era încrezut în: știința, puterea și bogăția lui. Totuși nu era în stare nici măcar să aleagă ce este bine de ce e rău. Ingâmțarea și ura întunecă totdeauna mintea, încât omul se face orb sufletește.

„Când nevoia este mai mare, atunci Dumnezeu este mai aproape“ zice un proverb. Ori cât ar fi astăzi cerul de mohorit deasupra răutății omenești, și ori cât de mult și-ar ascunde soarele fața de păcatele noastre, noi totuși știm că deasupra norilor se întinde aceeași boltă cerească, pe care soarele strălucește cu măreția lui neîntrecută, iar deasupra lumii stă de veghe același ochiu de Părinte, care le-a creat toate și le conduce spre o țință cunoscută numai de El.

Cât de neputincioasă ni se pare sub bolta cerului înstelat toată svârcolirea răutății omenești de pe pământ, pricinuitoare de suferință! Cât de blând privește totdeauna cerul îndurat înspre suferința noastră! Și ori cât ne-am sbate să vedem fața soarelui prin desimea norilor, aceasta ar fi cu neputință dacă cerul însuși nu ar împrăști norii și nu ne-ar trimite lumina cea de sus.

La fel stăm și cu învălmășala de azi de pe pământ. Câtă vreme ne vom pândi unii pre alții prin ochii urii, vom petrece în întunerecul lipsit de mângăiere. În data ce vom ridica însă ochii spre cer, steaua vestitoare a Nașterii Mântuitorului va împrăști norii și ne va lumina cu razele ei. Iar călătorind cu ea spre Vifleem vom găsi iarăși Pruncul în iesle și vederea Lui ne va înveseli. Vedeți și cunoașteți, iubiti creștini, marile binefaceri ale lui Dumnezeu ce le avem prin venirea în lume a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Acum când lumea se topește de ură, Dumnezeu ne trimite în chipul Fiului Său iubirea Sa întrupată. Acum când lumea geme de păcate și omul par'că nu se mai sfiește de fărâdelegi, Dumnezeu ne arată în Fiul Său toată frumusețea nevinovăției. Acum când popoarele se pregătesc de moarte și de ucidere unul împotriva altuia, Dumnezeu ne dăruiește prin Fiul Său viața cea veșnică, deschizându-ne spre ea porțile cerului.

A fi „creștin“ nu este un lucru de rând și despre aceasta „nu voim să fim în neștiință, ca să nu vă întristați în rând cu ceilalți cari nu au nădejde“.²⁾ Noi creștinii avem pentru totdeauna în Biserică în mijlocul nostru pre Mântuitorul, care este „Calea, Adevărul și Viața“³⁾ precum și „lumina lumii“.⁴⁾ Hristos este mântuirea noastră.⁵⁾ Cine cunoaște pe Hristos și legea Lui, acela este partaș la viața cea veșnică.⁶⁾ În Biserică lui Hristos noi suntem, ca în corabia lui Noe, feriți de valurile amenințătoare ale răutății. Această cetate a lui Dumnezeu, care este Biserică „nici porțile iadului nu o vor birui“.⁷⁾ În Biserică noi avem Biblia, acest far nestins în veci, care ne luminează toate cărările și mai avem Harul lui Dumnezeu, ploaia cerească ce umezește pământul inimii noastre și-l face să rodească faptele cele bune. În Biserică noi ne găsim în Împărăția lui Dumnezeu, de care poartă grijă însuși Stăpânul lumii.

De aceea creștinul nu-și pierde cumpătul în focul nici unei încercări și niciodată nu se întristează de moarte. Omul credincios află totdeauna un tâlc în planul lui Dumnezeu pentru cele ce se petrec în jurul lui. Credința lui străpunge norii întunecați și vede în zare lumina biruinții binelui.

Mântuitorul a zis: „Nu vă temeți de cei careucid trupul, iar sufletul nu pot

1) I. Cor. 1 v. 20.

2) I. Tes. 4 v. 13.

3) Ioan 14 v. 6.

4) Ioan 8 v. 16.

5) I. Cor. 1 v. 30.

6) Ioan 17 v. 18.

7) Mt. 16 v. 18.

să-l ucidă; temeți-vă mai curând de acela care poate și sufletul și trupul să le piarză în Gheena¹⁾ iar înțeleptul Solomon ne spune că: „Frica de Dumnezeu este începutul înțelepciunii”²⁾ Ca să scăpăm de frica zilei de mâine și de apăsarea sufletească în care trăim „un singur lucru trebuie”³⁾ și acesta ni-l spune însuși Mântuitorul zicând: „Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți în acela pe care El L-a trimis”⁴⁾

Războaiele din afară sunt totdeauna urmarea războaielor sufletești. Să punem întâi rânduială în sufletele noastre dacă dorim să vedem pacea înstăpânită iarăși între oameni. Am văzut că omul prin puterile sale nu e în stare decât să dărâme. Singur Dumnezeu are puterea de a reclădi toate din ruină. El ne trimite iarăși în lume pe Fiul Său ca să zidească pacea în suflete. Să facem deci lucrul lui Dumnezeu și să pregătim calea păcii, întâi fiecare în sufletul său și apoi cu aproapele nostru.

Puterea urei pe cât e de năprasnică, pe atât e de peritoare. Omul cuprins de mânie, e grăbit și piere de veninul ce-l poartă în sine. Fiul lui Dumnezeu ne arată cum calea vieții celei veșnice este calea iubirii, ce se câștigă prin smerenie și răbdare.

Neamul nostru românesc a biruit toate furtunile prin răbdare creștinească și încredere în Dumnezeu, Cărmuitorul lumii. Cu străveche înțelepciune Românul știe că „ce e val ca valul trece”. Să nu părăsim Biserica, această corabie a lui Noe care ne ocrotește mai ales în aceste ceasuri de primejdie, ci să ne strângem cât mai mult în jurul ei, pentru că numai Hristos, cărmaciul ei, ne poate duce la limanul păcii.

Inarmați sufletește cu toate virtuțile care fac podoaba neamului nostru și care sunt: credința, blândețea, mila și răbdarea, să înfruntăm vremurile de încercare pe care Dumnezeu le-a trimis asupra lumii. Să nu uităm că „n'a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să osândească lumea, ci ca să se mântuiască prin El lumea”⁵⁾

Și Crăciunul de acum să fie un prilej de întinerire sufletească, ducându-ne cu gândul la copilăria curată, de care ne aduc aminte colinzile; un prilej de adâncire în gânduri cucernice și de împăcare cu Dumnezeu.

Atunci și acest praznic al Mântuirii va aduce mângăere pe pământ, iar „pacea lui Dumnezeu, ceace covârșește orice minte, va păzi inimile voastre și cugetele voastre în Hristos Iisus”⁶⁾

Pentru parohiile din Banatul Timișan la Pastorală s'a adăus următoarele:

Nașterea Domnului din acest an este încă un prilej de bucurie pentru creștinii drept credincioși din Banatul Timișan, cari își văd împlinită o veche și scumpă dorință a sufletului lor: Episcopia Timișoarei, care a luat ființă prin Decretul-lege din 7 Noiembrie a acestui an.

Majestatea Sa Regele Carol II, iubitul și înțeleptul nostru Suveran, mânat de dragostea față de Românii bănățeni, a pus o nouă temelie de granit la această frontieră a țării prin noua Episcopie.

Voi, iubiți Bănățeni, cari sunteți iubitori de tot ce este frumos, și care sunteți râvnitori neosteniți spre mai bine, trebuie să fiți adânc recunoscători Majestății Sale Regelui pentru darul ce Vi L-a făcut, și să căutați a împodobi această Episcopie cu virtuțile voastre, cu ascultare și supunere față de cele sfinte, ca această Episcopie să strălucească înaintea lui Dumnezeu prin frumusețe neîntrecută.

Binecuvântarea Domnului să fie cu voi cu toți. Amin.

Dat în reședința Noastră din Arad la praznicul Nașterii Domnului din anul 1939.

Al vostru binevoitor:

† ANDREI

Episcop.

1) Mt. 10. v. 28.

2) Înțelep. I. v. 13.

3) Luca 10 v. 42.

4) Ioan 6 v. 29.

5) Ioan 3. v. 17.

6) Filip. 4. v. 7.

Părți alese din cuvântările dela investirea noilor Mitropoliți

**Din cuvântarea I.P.S. Irineu Mihălcescu,
Mitropolit al Moldovei și Sucevei**

SIRE,

Toiagul pastoral ce mi-l încredințați este înconșurat de cruce și de doi șerpi. Crucea simbolizează jertfa supremă, jertfa a însăși vieții celui ce primește toiagul pentru apărarea turmei cuvântătoare care s'a încredințat conducerii sale, fiindcă orice cruce închipuește crucea de pe Golgota, pe care și-a jertfit viața pentru izbăvirea lumii Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Iar șerpii simbolizează înțelepciunea și tactul de care el trebuie să dea dovadă în conducerea turmei cei cuvântătoare pe calea mântuirii, potrivit cuvintelor Domnului: „Fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbeii”.

Iată dar datoria și dreptul ce-mi conferă primirea toiagului ce-mi înmănați, Majestate, datoria și dreptul de a-l folosi ca o armă de apărare, de ocrotire și de susținere a celor amărați și obidiți, a celor asupriți și nedreptățiți, a celor slabi și neputinici, și, a celor rătați și abătuți de pe căile vieții adevărate, ale vieții religioase, morale și cetățenești. Armă de apărare, armă morală, și duhovnicească de încurajare, de îndemn, de înălțare și spiritualizare este, trebuie să fie toiagul pastoral. De această armă de luptă duhovnicească s'au slujit sfinții părinți și marii ierarhi ai Bisericii lui Hristos în cele aproape două milenii, care s'au scurs dela întemeierea ei și până astăzi. Cu ea au biruit ei ieri puterea întunecului, au zdrobit împotrivirea păgânilor și a iudeilor, au închis gura ereticilor, au ținut strâns în jurul lor pe credincioși și au înălțat Biserica în slavă. Cu ea nădăduim noi ierarhii de azi și de mâine că vom învinge și vom aduce la picioarele Crucii pe orice protivnic al Evangheliei și că vom conduce turma cuvântătoare cu pași siguri la limanul mântuirii.

Mă duc în Moldova cea presărată prin munți și văi de mănăstiri și schituri, ctitorii voevodale și boierești, cuiburi de curată viață anahoretică, locașuri radiatoare de lumină duhovnicească, în care s'au pregătit diecii, s'au format cărturarii, s'au plămuit măestritele manuscrise ale cărților sfinte, care smulg și astăzi admirația iubitorilor de artă. Monahismul a făcut gloria Bisericii ecumenice din primele veacuri. Din sânul său au ieșit cei mai mari ierarhi ai Bisericii, cei mai renumiți cărturari, cei mai aprigi luptători împotriva ereticilor și a tuturor dușmanilor creștinătății.

„El va forma unul din obiectele de căpetenie ale preocupărilor mele, așa cum a format și sub arhipăstoria ilustrului meu înaintaș, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim...”

**Din Cuvântarea I. P. S. Nifon Criveanu,
Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei,
Râmnicului și Severinului**

„Mă voi strădui să răspund cu toată cinstea chemărilor vrămășilor și așteptărilor vrămășului popor oltean; să răspund cât mai deplin sfintei chemări a Bisericii, originii și menirii sale divine.

Biserica creștină, așezământ divin-uman, cere dela

slujitorii săi să fie servită cu tot divinul și umanul ființei omenești.

Biserica creștină, instituțiunea sacră și sfântă, nu poate fi bine slujită decât cu inimă curată și cu viață neîntinată, cu simțire sacră și cu suflet nobil, cu devoțiune adâncă și ideal înalt, cu sfințenia gândului și a vieții.

Biserica creștină, instituțiune de elită, mai presus de ori care instituțiune pe lume, — în care au lucrat, au propovăduit și au trăit însuși Fiul lui Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos, Sfinții Săi Apostoli și ucenici, părinți și scriitori bisericești, cuvioși, dreptii, sfinții și mucenicii credinței creștine, adică cei mai aleși și de cinstite fii ai oamenilor — cere slujitorilor săi de zi și de totdeauna să aibă răvnă, credincioșie și sacru apostolat de ucenici ai Domnului, de Apostoli; bunătate părintească și înțelepciune adâncă de părinte bisericesc; slovă aducătoare de lumină, tălcuire iscusită a Sfintei Scripturi; dăruire întru mărturisirea și apărarea credinței de scriitor bisericesc; smerenie și ascultare, supunere și cucernicie de cuvios; cinstire, temere de Dumnezeu și iubire de dreptate și drept; răbdare, lepădare de sine și jertfă de mucenic; credință, iubire și nădejde, curățenie și sfințenie de Sfânt.

Biserica creștină, împărăție a lui Dumnezeu pe pământ, cere slujitorilor săi să fie cu adevărat ambasadori ai împărăției lui Dumnezeu, demni plenipotențieri ai puterii și Majestății Dumnezeesti, vrednici miniștri ai Regelui Regilor, inspirați trimiși ai Cerului, înțelepți vestitori și tălcuitori ai Cuvântului Dumnezeesc, trăitori după Sfânta Evanghelie a păcii și a iubirii creștine. Le cere să fie buni mijlocitori între cerul bunătății și al iubirii divine și între pământul răutății și al urii omenești; să fie buni împăciuitori între greșala omenească și Dreptatea Dumnezească, între stricăciunea și slăbiciunea omenească și între puritatea și perfecțiunea Dumnezească, ofensată de păcat, de neascultarea și nesupunerea făpturii către Făcător.

Biserica creștină, așezământ de origine și menire divină, de durată veșnică, egală cu imensitatea timpului și a universului, a sufletului omenească, lucrând pentru sporirea credinței și a iubirii pe pământ, pentru lărgirea și întărirea imperiului vieții creștine, purtând grijă de sufletul cel nemuritor și de mântuirea lui, de înfrumusețarea și îmbogățirea lui cu virtuți creștine — cere slujitorilor săi suflet mare și luminat, dela care se poate lua pildă și îndrumare, suflet devotat și jertfelnic dela care să se învețe devotamentul până la jertfă față de Dumnezeu și de Biserica Sa; suflet care să fie și să însemne vatră de iubire, dinam de credință, far de lumină, razim de nădejde. Suflet care să știe a îmbrățișa, a încălzi și a dobândi mii de suflete de credincioși, pe care apoi să le poarte îmbunătățite, purificate, inobilate și sfințite spre culmile spiritualității veșnice, pe Taborul transfigurării și al iluminării, pe Eleonul înălțării, și de aci, pe aripele rugăciunii și pe scara virtuților creștine și a faptelor bune, străbătând seninul pietății și al datoriei împlinite, să urce sus, tot mai sus, spre înălțimea împărăției cerurilor, a împărăției nemuririi și fericirii veșnice, în apropierea imediată a lui Dumnezeu, spirit absolut și perfect, Părintele și Ziditorul nostru, Cauza supremă și Scopul final al nostru, al oamenilor.

Biserica creștină, instituțiune creștinească și pământescă, ca una ce îmbrățișează Cerul și pământul, cu obiectivul vieții și fericirii veșnice, dar și al îmbunătățirii, desăvârșirii și sfințeniei vieții omenești, de pe pământ — cere slujitorilor săi să lucreze pe pământ pentru Cer, în timp pentru veșnicie, în spațiu pentru infinit. Le cere să

facă, prin credința și ruga lor, să se plece Cerul Milostivitorilor și al Prefecțiunilor Dumnezești spre pământul greșelilor și lipsurile omenești; iar pe omul slăbiciunilor să-l înalțe purificat și sfințit spre Cerul tărilor și neprihănilor, spre plinătatea harurilor și darurilor Cerești.

Biserica creștină, așezământ viu, organism viu, prin firea lucrurilor trebuie să fie activă, să lucreze; să fie Biserică vie, să dea viață, să cheme la viață, să ducă la viață, la viața sufletească, intensă și bogată în roade duhovnicești, la viața însuflețită pentru Domnul și pentru idealurile creștine, la viața curată creștinească și morală. Trebuie de asemenea, ca orice organism viu să asimileze, să cucerească om și popor, familie și societate, ținuturi și țări, lumea întreagă spre a fi o turmă și un păstor. Acesta a fost adevărat nu numai la începutul creștinismului și în veacurile primare, ci este adevărat și acum în zilele noastre, și va fi în vecii vecilor. Dacă Biserica este veșnică și puterea ei de cucerire este veșnică „Sufletul organismului Bisericii, care este Dubul lui Dumnezeu, este un rezervoriu de putere inepuizabilă, egalând în valoare cu un infinit de cuceriri, fiind un infinit de puteri”.

Vie și aducătoare de viață duhovnicească, de viață intens sufletească, doresc să fie biserica din mitropolia Olteniei, Râmnicului și Severinului, unde mă trimiteți Arhiepiscopul, cucerind suflete pentru Domnul Hristos..

DIN CUVÂNTAREA M. S. REGELUI CAROL II

Către I. P. S. Irineu:

...Puterea Bisericii se judecă după puterea de iradiare și de convingere sufletească a slujitorilor săi.

Cum Moise în deșert a spintecat stânca cu toiagul său și a izbăvit setea poporului său, așa Înalt Prea Sfinția Ta cu cărja-ți vlădicească vei spinteca norii întunecați și vei trebui să răspândești în sufletele insetate lumina binefăcătoare a credinței adevărate a unei Biserici vii, a unei biserici ce pe zi ce trece trebuie să se apropie de sufletele fiilor ei...

Ajută cu puterile Tale și cu harul pe care Domnul Dumnezeu nostru trebuie să-l reverse asupra alesului său — să ajuti ca Biserica națională română să fie cea mai luminoasă, cea mai puternică, nu numai cea mai mare dintre bisericele ortodoxe.

Un popor, care în ascendența sa își pierde credința, a și intrat pe calea peirii; iată de ce în opera de consolidare națională întărirea acestei puteri de a rămâne stancă, în fața tuturor valurilor vremii, este una din marile sarcini ale Bisericii.

Făgăduiești în cuvântarea care Mi-ai rostit-o că, Toiagul ce la-i primit, pricepi să-l folosești pentru mântuirea tuturor celor răătăciți; să te ajute Dumnezeu ca să-ți indeplinești, până la capăt, această nobilă menire, să readuci la căminul încălzitor de suflete al Bisericii, până și ultima oale răătăcită și ultimul fiu risipitor...

Către I. P. S. Nifon:

„Știi prea bine că vorbele de „Slujitor al Altarului și al Bisericii”, nu este o formulă goală, ci este o realitate, știi apoi că pilda de sus vine și că, dacă vrei ca preoția eparhiei să fie la înălțimea chemării sale, Episcopul e acela care trebuie nu

numai prin vorbe, ci și prin fapte să arate calea sănătoasă de urmat.

Și această cale ce la Huși ai pășit-o așa de vrednic este o cheazăie care face ca Biserica noastră să devie una din instituțiile cele mai vii ale Țării.

Eu cer Biserica vie nu numai ca o formulă morală abstractă, ci ca o parte însemnată a vieții de toate zilele ale poporului român. Oare în tot trecutul nostru nu se împletea așa de puternic noțiunea de Patrie și noțiunea de Biserică, încât noțiunea de creștin se confundă cu aceea de Român?

Interesele României au fost totdeauna interesele Bisericii sale, apărarea Țării era și apărarea credinței, înălțarea religiei era și înălțarea Patriei.

Iată ce a trăit veacuri de-a rândul în sufletul tuturor locuitorilor acestui colț al lumii.

Toate interesele României și ale neamului Românesc sunt și interesele Bisericii; Biserica apărând România și Românismul, se apără pe ea însăși.

Deci, pe lângă ostașii cu armele, cari ne apără cu trupul lor granița și la cari ne gândim totdeauna cu nesfârșită dragoste și recunoștință, trebuie în orice clipă să fim apărați de ostașii sufletului...

Magii și steaua minunată.

— Observațiuni exegetice. — (Mt. 2, 1-12).

Cu steaua magilor călătorește, an de an, fiecare ins creștin, în pericopa evanghelică a Crăciunului și cu cântecul colindelor, la ieslea Peșterii din Beteleem, plecându-și inima, cu darurile alese ale magilor. Chiar și în cele mai de piatră suflete și în cele mai dure conștiințe, glasul celor mai frumoase colinde cu steaua și cu magii, scormonește căldură și viață. Nu poți despărți Crăciunul de dulceața colindelor cu magi și stea, cum nu poți despărți Istoria Nașterii sfinte de închinarea magilor călăuziți din depărtări de o stea dumnezească. De aceea, dăm acest articol cu titlul de mai sus, cu scopul de a alimenta și pe această cale, puterea de atașare a inimii noastre la Dumnezeu-Prunc din ieslea sfântă.

Faptul că magii vin din Răsărit (Mt. 2, 1.) deci dintr-o altă țară a Orientului decât Palestina, ne face să constatăm, că erau și pe aiurea așteptări mesianice, cari formau un obiect de preocupare a înțelepților din Răsărit, numiți și magi, fiindcă se ocupau cu pătrunderea în tainele viitoare ale omenirii, cu ajutorul științelor oculte și al astrologiei. Amintire despre magi se face și în anumite cărți ale T. V. cu deosebire în Daniil 1, 20; 2, 2; 2, 27; 4, 63; 5, 7; 11, 33 35, etc. În Babilonia, regele de câte ori se găsea în nedumerire cu privire la anumite chestiuni mai importante, se consulta cu magii din regatul său. Rol important aveau magii și la Mezi, Perși etc.

În sfânta evanghelie (Mt. 2, 2) ni se spune că niște magi — nu ni se spune nici numele, nici numărul lor — observând pe cer o stea nouă într-o anumită constelație, constată pe baza calculelor lor astrologice, că trebuie să se fi născut acel mare Rege Mesianic pe care l așteptau și ei și căruia se și grăbesc a-l aduce personal omagii. Locul nașterii acestui Rege, deși neindicat precis de stea, trebuie să fie, după poziția astrologică a stelei și după socotelile lor, Palestina. Și cum reședința regală a Palestinei era Ierusalimul, magii îl caută aici.

Dela nașterea Mântuitorului, până la sosirea magilor în Ierusalim, nu poate să fi trecut prea multă vreme, din mai multe motive. Particula „iată” din textul evanghelic arată ceva neașteptat, surprinzător. Apariția stelei trebuie să fi avut loc și ea deodată cu nașterea sfântă, iar magii, la apariția ei, pornesc la drum. În sfârșit, Familia sfântă nu zăbovește mult în Betleem, ci se refugiază în Egipt. Dar magii n'au putut să sosească nici mai înainte de expirarea celor 40 de zile, după care Familia sfântă, potrivit Legii, prezintă Pruncul la templu în Ierusalim, făcând cele orânduite de Lege pentru răscumpărarea Pruncului dela templu și pentru curățirea Mariei. Altfel, Irod fiind înverșunat de vestea ce i-o aduc magii, ar fi făcut imposibilă această prezentare a Pruncului la templu din Ierusalim.

Cine și câți au fost acești magi, nu știm precis. Părerea cea mai probabilă este, că au fost *trei*, ceea ce rezultă din numărul darurilor lor: aur, tămâie și smirnă. Numărul de trei a fost adus de mulți exegeți în legătură cu cei trei fii ai lui Noe: Sem, Ham și Iafet, dela cari își trage obârșia neamul omenesc. Prin aceasta s'ar explica și rostul venirii și închinării lor, la nașterea Mântuitorului și împăratului lumii: ca reprezentanți ai tuturor popoarelor pământului.

După părerea unor exegeți, magii ar fi fost regi de ai unor popoare orientale — ceea ce însă e prea puțin probabil, deoarece nu rezultă de nicăieri: nici din textul evanghelic, nici din Sf. Tradiție și nici din tablourile vechi cari reprezintă nașterea Domnului și în cari magii nu poartă insignii regale. Ei trebuie să fi fost astrologi din Orient, pricepuți nu numai în astrologie ci și în astronomie, ca buni cunoscători ai cerului și ai legilor corpurilor cerești (Mt. 2, 2). Numele de magi (vraci, fermecători) le vine din practicarea astrologiei și a științelor oculte.

Nici locul lor de baștină nu-l putem cunoaște cu precizie. Textul biblic (Mt 2, 1) ne spune numai că ei vin „din Răsărit”. Termenul acesta, în limbajul vechiului Ierusalim, însemnează oricare din țările situate geografic la Est de Palestina. Ne putem gândi la Arabia, ai caror locuitori erau numiți în literatură Evreilor „fiii Răsăritului”, sau Caldeea, sau Persia etc.

Nici în privința numelui lor n'avem niciun indiciu precis. Azi ei sunt numiți: *Caspar, Melchior și Baltazar*. Numele de *Caspar* ne face să ne gândim la popoarele arice din jurul mării Caspice, coboritoare din fiul lui Noe: Iafet. *Melchior* însemnează în limba aramaică *regele luminii* și ne amintește popoarele hamitice din țările sudice: Egipt și Etiopia, coboritoare din Ham. Iar numele de *Baltazar* (în legătură cu Dan. 5, 1), ne reamintește popoarele semite din Babilonia, origine din Sem.

Darurile magilor aduse Regelui nou născut, sunt *aur, tămâie și smirnă*, deci daruri alese, obicinuie numai la persoane mari. Fiecare din ele își are o semnificație distinctă. Aurul cu metal nobil și cel mai prețios, se aducea regilor. Magii considerând pe Iisus, Rege, îi aduc acest dar. Tămâia servea ca aromat la cultul div'n și se ardea pe altar, pentru a însemna, prin „mirosul ei de bună mireasmă” și prin înălțarea fumului în sus, ridicarea rugilor la Dumnezeu. Oferind magii Pruncului Iisus tămâie, o fac ca unuia pe care-l consideră ca Dumnezeu și ca Mare Preot (Arhiereu) al omenirii, care va aduce jertfă plăcută lui Dumnezeu pentru toată lumea. Iar smirna servea ca aromat la îmbalzamarea morților. Prin acest dar, magii par-

ticipă în numele popoarelor și în mod anticipat la moartea izbăvitoare a marelui împărat.

În aceeași pericopă evanghelică și în strânsă legătură cu venirea magilor, ni se vorbește și despre o stea călăuzitoare. Aceasta va fi apărut în cadrul vreunei constelații și va fi vestit, prin apariția, poziția și strălucirea ei, nașterea marelui Rege Mesianic, țără însă a-i preciza în amănunte locul nașterii, ci numai în general, Palestina. De aceea, magii caută pe Prunc în Ierusalim, care era orașul de reședință a regelui și centrul de gravitate politică și religioasă a Palestinei întregi.

Astrologii în general credeau și cred și azi, că soarta oamenilor este strâns legată de stelele cerului și că ea poate fi cunoscută din mișcarea stelelor. Steaua de care ni se istorisește în evanghelie că a călăuzit pe magi spre leagănul Mântuitorului, trebuie să fi făcut apariția în acea constelațiune, pe care astrologii Orientului o socoteau că reprezintă poporul Iudeu. Apariția acestei stele distinse îi va fi dus cu gândul pe astrologi la așteptările messianice de cari nu erau străini, fapt pentru care și pornesc îndată, să prezinte Regelui nou, universal, omagiile lor.

După ce magii ajung în Ierusalim și nu află acolo pe Iisus-Messia, steaua nu li se mai arată, ca s'o mai examineze odată, dacă nu cumva și-au greșit socotelele. Abia după ce au pornit, desamăgiți, la sfatul vicelan al lui Irod, spre Betleem, orașul situat la 10—12 km spre Sud de Ierusalim, steaua le apare din nou în orizont. La apariția din nou a stelei, magii — spune evanghelistul — „s'au bucurat” (Mt. 2, 10) știind că de acum, mersul lor la Betleem nu va fi zadarnic. Într'adevăr, după neaflarea Pruncului în Ierusalim, indicațiile lui Irod culese de acesta dela sine-driști, puteau să-i pună în dubiu: De ce nu în Ierusalim, ci tocmai în Betleem? Steaua le redă încrederea, mai ales că acum ea nu mai este o stea fixă, ci îi călăuzește direct la locul unde au să meargă. Magii pornesc cu bucurie călăuziți de stea.

Mișcările călăuzitoare ale stelei au fost vizibile. Ea trebuie să fi plutit așadar, la distanță mult mai mică dela pământ decât stelele obicinuie și nu e nevoe să ne gândim că numai noaptea a putut fi văzută și că ziua magii n'ar fi putut călători.

Deasupra staulului sfintei Nașteri, steaua se oprește, spre a se conduce magii într'acolo cu exactitate. Cu aceasta, rolul stelei călăuzitoare încetează.

Încă marele și atât de reputatul astronom *Kepler* (1571—1630) s'a ocupat în cercetările sale astronomice, de steaua călăuzitoare a magilor, care prin apariția ei, a vestit nașterea lui Messia. El a aflat, pe baza calculelor sale, că în anul 747 a. u. c. planetele *Jupiter* și *Saturn* se aflau, foarte aproape una de alta, încât se acopereau și se vedeau ca una singură, mare, în constelația *Peștelui* și aproape de cea a *Berbecului*, și că în Februarie și Martie a anului următor (748 a. u. c.) li s'a adăugat și planeta *Marte*. Iar la Răsărit de ele apărură, alături, o stea fixă. Magii, după socotința lui Kepler, ar fi văzut această constelație, sau cel puțin una asemănătoare acesteia și le-a servit ca indiciu astrologic pentru nașterea Regelui-Messia, lau cât privește steaua fixă, ivită a partea de Răsărit a constelațiilor respective, ea va fi fost — zice Kepler — o stea nouă și va fi plutit în aier, mai aproape de pământ decât stelele obicinuie — cu alte cuvinte, ea a fost o stea extraordinară.

Interesante sunt și cercetările astronomului *Dr.*

Neugebauer, dela Institutul astronomiei din Berlin. Rezultatul acestor cercetări corespund perfect cu relațiile unuia papyrus demotic, care se găsește la muzeul din Berlin (Nr. 8279) și care a fost descifrat de medicul *Oefele*. Acest manuscris cuprinde un tablou al planetelor descoperite, indicând și toate conjuncțiile planetare ce au avut loc între anii 17 a. Hr. și 10 d. Hr. Din acest tablou se constată, că la 11 Aprilie, anul 748 a. u. c. a avut loc, în constelația *Berbecului*, o conjuncție între planetele *Iupiter* și *Saturn*, care a fost vizibilă până la 21 Iunie a aceluiași an, când *Iupiter* a intrat în constelația *Taurului*. La 25 Noembrie însă *Iupiter* a intrat din nou în constelația *Berbecului*, atingându-și conjuncția maximă la 24 Decembrie. Această conjuncție a fost un fapt extraordinar și — după părerea astronomului *Dr. Neugebauer* — a putut impresiona pe magi, mai ales că din punct de vedere astrologic, ea prevestea o bucurie, spre deosebire de constelația reconstituită de Kepler, de mai sus, care nu prevestea, astrologic, o bucurie.

Alți învățați susțin, că steaua magilor trebuie să fi fost o stea ca oricare alta, sau poate o cometă (cum a fost d. p. vestita cometă *Halley* din a. 1912) — care, după tablele astronomice ale Chinezilor, s'ar fi arătat în lunile Februarie, Martie și Aprilie ale anului 750 a. u. c. în părțile Belleemului și, care a reapărut apoi în tot cursul anului 1572 al erei creștine.

Am putea înșira aici și alte cercetări. Ne am mîrgînit la cele mai importante și mai interesante. Trebuie să mărturisim însă, că a cerceta pe cale astronomică timpul apariției acestei stele călăuzitoare, ar fi o muncă zadarnică. Înainte de toate, Mântuitorul s'a născut la anul 749-750 a. u. c. deci steaua n'a putut apărea decât cel mai de vreme la aceeași dată, și nu la 747 (Kepler), sau 748 (*Dr. Neugebauer* și papyrusul), și nici nu poate fi identică cu cea din 750 (tablele Chinezilor) *ab urbe condita* pentru că, în al doilea rând, steaua a fost o stea extraordinară, minunată: 1. N'a urmat cursul regulat al stelelor: dela Răsărit spre Apus, ci dela Ierusalim, ea a apucat spre Belleem, deci dela Nord spre Sud; 2. a apărut și a dispărut, ca iarăși să apară, ca să conducă pe magi spre Belleem; 3. s'a oprit din mers, în mod vizibil, ceea ce la o stea naturală, ordinară, nu e cu putință; 4. a putut fi văzută și ziua și a fost mai aproape de pământ decât celelalte stele de pe cer. O astfel de stea nu poate fi descoperită prin calcule, pe cale astronomică. Ea s'a arătat o singură dată și n'a mai putut reapărea. A fost o putere dumnezească, sub semnul unei stele.

Apariția acestei stele extraordinare a fost cel mai potrivit mijloc de a stimula în reprezentanții culturii Orientului de atunci, plecarea către leagănul Mântuitorului, spre a-l aduce omagii celui ce avea să fie Regele tuturor semințiilor pământului, Arhiereul etern și Dumnezeu al tuturor.

P. D.

Seara mare

Imi cântă iar colindătorii,
Și-atîta pace-i pe pământ...
In seara aceasta mare —
In ieslea umilă săracă
Din nou se naște Pruncul stînt.

Imi cântă iar colindătorii
La geamul meu ca în toți anii...
— Mărită seară minunată
Din ieslea umilă săracă
Ne-aduc din nou pe Dumnezeu.

Copil născut pe fân uscat
Ți-aduc în seara asta mare,
— Când ingerii te cântă'n ceriuri
Și pe pământ în cor păstorii
Luceferii te scaldă în roze
Și'n legănări colindătorii —

Deși n'am daruri de împărat,
Ți-aduc ca cel din urmă mag:
Colinda sufletului meu.

Ion Triponescu

„Nu vă temeți, căci iată vă binevestesc bucurie mare“

(LUCA 2. 10)

Cuvintele acestea le-a pronunțat ingerul Domnului înconjurat de strălucirea divină, în noaptea Ajunului, păstorilor din jurul Belleemului.

Teama, — bucuria mare sunt două noțiuni contrare; teama care îl cuprinde pe om cu conștiința neîmpăcată, când vede o arătare supranaturală și bucuria mare, ce trebuie să umple de nădejde sufletul oropsit al omului, vestindu-i-se nașterea Mântuitorului său.

Teama păstorilor de odinioară, este teama sub jugul căreia geme lumea de azi. Teama sau frica se poate naște numai în sufletele cu conștiință neîmpăcată, iar lumea de azi se poate caracteriza prin cuvintele: nevoi și griji, mahnire și lacrimi, amenințări și războaie, mizerie, boli și moarte.

Trimisul Domnului insistă strigându-ne: „nu vă temeți, căci iată vă binevestesc bucurie mare“, — nu numai atunci, odinioară, și nici numai acum, astăzi, ci în vecii vecilor. Acest strigăt al ingerului răsună astăzi pe aproape întreg globul pământului și-l înțeleg zeci de mii de suflete. Nu numai între hotarele țării noastre, unde pe lângă frunțile îngrijorate domnește încă bunăstarea, bogăția și belsugul, ci și în țările unde bubuie tunul și inabuse cu zgomotul lui sinistru, dangătul sărbătorește al clopotelor.

Bucurie mare pentru întreg norodul, pentru cei asupriți, amenințați și tristi, cât și pentru cei mahnîți și sărmîni, strigă solul dumnezeesc. Pentru cei intristați și sărmîni, căci aceștia în lupta continuă pentru existență, află în Iisus un prieten credincios, o mulțumire fără margini, iar de pe buzele lui divine izvoarește promisiunea păinii de toate zilele, a îmbrăcămînții și adăpostului, dacă ei se încred cu totul în El și în împărăția Lui.

Bucurie mare și pentru cei suferinzi și bolnavi, căci Iisus și pentru ei s'a născut astăzi și cine îi înțelege mai bine pe ei și are mai multă milă, că blândul și milostivul Iisus? Ei se pot mângâia cu suferințele Lui, iar din viața și puterea Lui vindecătoare își pot face izvor alinător și plin de nădejdi pentru suferințele lor, pentru îndelunga lor răbdare și pentru liniștea lor. Și nici cei singuratici și părăsiți, nu sunt dați uitării. Oare El nu se simțea străin și părăsit, care nu avea unde să si aplece capul, în această lume a păcatelor? Și totuși El a biruit lumea! Cine îi iubea mai mult pe străini, cine le-a alinat durerile sufletului, cine altul decât acel Iisus Mântuitorul, care astăzi s'a născut și pentru aceia și pentru noi?!

Bucurie mare pentru cei împovărați cu griji și nevoi. De câtorori nu strigă sufletul nostru îndurerat: până când voi mai suporta grijele și nevoile? Cui să mă mai plâng, dacă toate izvoarele de ajutor sunt secate, în jurul meu, toate proptele dărmate, toți prietenii dușmani, cui altcuiva, decât aceluia care știe toate, căruia îi mărturisim totul, căruia i se prosternă sufletul nostru și care ni-l odădă nu în toate spatele? Nu este El oare singurul Mântuitor al nostru. La picioarele Lui, oare nu se liniștește totul; apropiindu-ne de inima Lui oare nu încetează orice tentație, orice pasiune? În școala Lui oare nu se învață: iertarea, iubirea, mila și nădejdea?

Și voi părinți și frați, cari cu ocaziunea acestei mari sărbători, aveți undeva departe de casă un fiu pierdut, un frate, din care cauză sufletele voastre sunt indoliate, rană deschisă și la amintirea lor ochii vă fărâșă lacrimi, iar inima vi se strânge de durere, e posibil oare să se vorbească inimilor voastre astăzi despre „mareă bucurie”? Da! căci cine să aibă grijă de fiul și fratele vostru, dacă nu Păstorul cel bun, care a părăsit măreția cerului și s'a pogorât, s'a întrupat, a suferit luându-și asupra sa și greselile educației voastre și le-a ispășit pe cruce! Nu este el acela după care se dorește ziua și noaptea sufletele voastre? El este căruia îi stă la dispoziție totul, El este care și bucuria și durerea poate să le facă și fie și mie folositoare. Oare să nu poată El, cel atotputernic, să-l scape din ghiarele pierzării pe fiul sau fratele tău? Nu este El o mângâiere, o alinare a durerii voastre, o nădejde a sufletului vostru în aceste zile de restriște? Nu încolțește în inimile voastre dorința de a vă identifica într-un tot cu Mântuitorul, care știe în momentul acesta unde este și ce face fiul tău pierdut și cunoaște necazurile în cari se zbate fratele tău! Părinți și frați măbniți și pentru voi s'a născut azi Mântuitorul, Păstorul cel bun, care aleargă neîncetat după oile sale pierdute. Bucurați-vă prin urmare și voi cu bucurie mare.

Ce izvor de mângâiere este faptul, că în această vale a plângerilor există un Mântuitor și pentru sufletele încărcate cu păcate și pentru tine suflete al meu, care până în momentul de față te ai luptat luptă zadarnică cu păcatul. Ai luptat pentru a transforma întreaga mea ființă în mai bună, ai luptat pentru a afla pacea și pentru a începe o nouă viață. Dar lupta ta a fost zadarnică! Strigătul tău, ca al aceluia din gura șarpelui. Mântuirea ta însă de tine depinde. Deschide-ți larg porțile sufletului pentru mărșă și minunatul sol divin, care îți strigă: fie și s'a născut astăzi Mântuitorul. Da! fie și s'a născut astăzi acela care singur îți poate ajuta. Vino la picioarele lui Iisus, care de atâtea vreme te caută, te cheamă; lasă-te în fine aflat, lasă-ți frântă întru cântă și durere inima ta. Transpune-te acolo, în peștera rece, lângă iesle, alături de magi și depune acolo darul tău: aurul credinței inimei tale, smirna sufletului tău descurajat și tămădia voinții tale zicându-ți: pe viitor nu mai voiesc să mă mai conduc singur după

burul meu plac, ci Tu să mă conduci, Doamne, ca bunul și blândul Păstor ce ești!

Atunci, inima ta va fi stăpânită de o bucurie nemărginită. Atunci vei înțelege cuvintele solului dumnezeesc; atunci vei ști să sârbezi cu adevărat această mare sărbătoare a Nașterii Domnului; atunci te vei lăsa răpit și iubind vei cânta alături de îngerii Domnului: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie.

Vino să ingenunchiem și să ne rugăm puterii iubirii eterne, care se arată astăzi în Mântuitorul Iisus Hristos!...

Prof. G. Popoviciu

Sărbătoarea Crăciunului

Cercetând direrite liturgici ale Bisericilor ort. aflăm că sărbătoarea nașterii după trup a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, sau „Crăciunul”, cum o numim noi Românii, se numără între sărbătorile cele mai mari de peste an.

Specialiștii cred că cuvântul *Crăciun* se derivă din latinescul „*caro*”, care înseamnă carne, pentru că sărbătoarea începe cu multă mâncare de carne, după un timp mai îndelungat de jejunare.

Unii sfinți Părinți socotesc sărbătoarea Crăciunului ca început și bază pentru celelalte sărbători. Ioan Gurădeaur spune, în una din omiliile sale, că sărbătoarea aceasta trebuie ținută în mare cinste și că nimeni nu va răläci dacă o va ține de căpetenia tuturor sărbătorilor, căci ea este fundamentul Teofaniei, al Paștilor, al Cinczecimii și al Înălțării Domnului. Dacă Iisus nu s'ar fi născut, nici nu s'ar fi botezat și astfel n'am avea sărbătoarea Teofaniei (Botezului); n'ar fi murit și n'ar fi înviat, deci n'am avea nici sărbătoarea Paștilor, ș. a. m. d. Asfel din sărbătoarea aceasta izvorăsc celelalte, ca mai multe râuri din acelaș izvor.

Înămplarea ce stă la temelie ei este nașterea cea după trup a Fiului lui Dumnezeu din sf. Fecioara Maria, așa cum a fost prezisă de proorocii T. V. și cum ne o relatează și sfinții evangheliști.

Când a sosit plinirea vremii a trimis Dumnezeu pe Fiul său cel născut din femeie (Gal. 4. 4.).

Vremea aceasta s'a împlinit pe timpul stăpânirii lui Irod cel mare și a împăratului roman August. Atunci s'a născut Mesia din Fecioara Maria, fiica evlavioșilor bătrâni Ioachim și Ana, într-o peșteră din Betlemul Iudeei. S'a împlinit, deci, ceea ce spunea proorocul Isaia, cu multe sute de ani înainte, că adecă: Fecioara în pântece va lua și va naște fiu și se va chema numele lui Emanuel (Is. 7.13).

Sf. Evangheliști spun că nașterea Domnului a fost însoțită de mulți multe minuni. Evanghelistul Luca ne istorisește că, în partea aceea, erau mulți păstori cari străjuiau împrejurul turmelor. Deodată ingerul Domnului a stat înaintea lor și a zis: Nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare care va fi la tot norodul. Mântuitor s'a născut vouă astăzi, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și aceasta va fi vouă semn: veți afla un prunc înfășat, culcat în iesle. Și îndată s'a făcut cu ingerul mulțime de oaste cerească laudând pe Dumnezeu și zicând: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bunăvoie (Luca 2). Iar sf. evanghelist Mateiu pomenește de o stea minunată care s'a ivit pe ceru în noaptea aceea și a luminat calea magilor

(îneleptilor) ce veneau dinspre Răsărit ca să se închine Domnului și să-L cinstească cu aur, smirnă și tămâie. Ne spune, mai departe, că Irod s'a mântit și a dat poruncă să fie uciși toți copiii, din Betleem și jur, cari erau sub doi ani, crezând că va reuși să-l ucidă și pe Hristos. Părinții Domnului însă, fiind înștiințați de inger, au plecat cu pruncul în Egipt și au stat acolo până după moartea lui Irod (Mat. cap. 2.).

Sărbătoarea nașterii Domnului se sărbăzează din timpurile cele mai vechi ale creștinismului. În cartea a 5-a a Constituțiilor apostolice se spune așa: *Fați fililor păziți zilele sărbătorilor și mai ales Nașterea Domnului*, care trebuie să se sărbăzească în a 25-a zi a lunii a noua adică Decembrie, căci anul se începea cu 1 Aprilie. Apoi, istoricul Nichifor Calixt ne relatează că, pe timpul împăratului Dioclețian (284—305), creștinii fiind adunați în biserică pentru a sărbători nașterea lui Hristos, acest lăen a poruncii înconjurarea casei Domnului și aprinderea ei. Mulți creștini își dădură atunci sfârșitul în fiacări.

În primele veacuri Crăciunul nu se sărba, preluându-l, în aceeași zi, în unele părți, mai ales în Occident, se sărba în 25 Decembrie, iar în Orient în 6 Ianuarie, deodată cu Botezul Domnului. Ca să se poată stabili ziua precisă a acestei sărbători atât de însemnate, a trebuit să se cerceteze data înscrierii locuitorilor din Betleem. Aflându-se această dată, s'a fixat pentru sărbătoarea Crăciunului ziua d: 25 Decembrie și astfel, către finea veacului al 4-lea au început și creștinii din Orient să sărbăzească Crăciunul în aceeași zi, ca și creștinii din Occident și anume: mai întâi cel din Constantinopol, apoi cel din Antiohia, pe urmă, cam prin sec. al 5-lea, cel din Egipt și Ierusalim.

Sărbătoarea Crăciunului s'a sărbădit în toate timpurile, cu foarte mare solemnitate. Creștinii mergeau la biserică, se cuminseau și ascultau cuvântul lui Dumnezeu. Jocurile și petrecurile publice erau oprite prin legi împărătești, pe timpul acestei sărbători. Sf. Părinți au fixat un timp de pregătire sufletească pentru acest mare praznic creștinesc. Au rânduit un post de 40 de zile dintre cari cea din urmă se numește „ajun”. În ajun se fac, în biserică, ceasurile împărătești, numite așa pentru că la ele în vechime luau parte și împărații bizanțini. Se mai face și liturgia Sf. Vasile cel Mare, dacă ajunul nu cade Sâmbăta sau Duminică.

Imnograful creștin au compus o mulțime de cântări strălucite pentru prăznicirea nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. De ex: Dănuiesc îngerii toți în ceriu și se bucură așlăzi și sălăeză toată făptura pentru Domnul cel ce s'a născut în Vtleem; că o înțetă toată înșelăciunea lălească și împărălește Hristos în veci (la Vecernie)

La bucuria exprimată de biserică prin înfrumusețare, iluminare, cântări, cetiri și rugăciuni, contribuie și poporul prin bucuria și veselă sa.

Colinzăle, umblarea cu steau și cu Vtleemul fac ca sărbătoarea să fie și mai strălucită (Din Liturgi cile bis. ort).

Noi s'o așteptăm, an de an, pregătăți trupește și sufletește, ca să-L putem primi, cum se cuvine, pe cel ce s'a născut pentru noi în ieslea cea sfântă din Betleem. S'o petrecem fără de păcat și săvârșind fapte de îndurare căci, după cuvintele Sf. Ioan Gură-deaur, sărbătoarea numai atunci e frumoasă, când conștiința îi este curată. Cel ce n'are conștiință curată e fără de sărbătoare, chiar și la cea mai sublimă

sărbătoare; căci nu mulțimea celor ce se adună la biserică, ci virtutea; nu hănele cele prețioase, ci ornamentul pietății; nu masa cea cu bucate gustoase, ci grija pentru suflet fac sărbătoarea, continuă a zice același sf. Părinte bisericesc.

Prof. S. Siclovian

Prescuri și pițărâi

Straja Țării prin serbările școlare ordonate stărilor sale în pragul Crăciunului, a reușit să reînvieze minunatele obiceiuri străvechi ale legii noastre și să redea acestui praznic aureala cunoscută de noi odinioară și păstrată între cele mai sumpe amintiri din copilărie.

Asistând alături la o atare serbare, am retrăit câteva clipe din v. emurile apuse de mult. Mă vedeam din nou în clasele primare, printre colindători, păstori, magi și diaci, îmbrăcați în stihar și ținând în mână făclia aprinsă slugind în fața iconostasului sfinței biserici a satului, de unde — după fiecare slujbă — duceam la casa preoțească câte-o prescură, două.

Prescurile din anii copilăriei îmi amintesc de cea dintâi decepție și revoltă sufletească trăită cu atâtă simțire, cum numai un copil de șase ani este capabil.

Era în ajunul Crăciunului. Cei dintâi camarazi, pe cari mi i-a dat școala satului, se găteau de colidat. Fiecare strângea în mână un băț puternic, atârându-i câte-o traistă largă în spate. Erau adunați în dreptul casei preoțești, de unde aveau să înceapă colinda.

Văzând că mama e ocupată la cuptor, mă furișai tipii și scotozii printre lucrurile vechi găsim o traistuță de cele folosite de copilași la grădiniță și un bețișor cu care servitoarea bătea praful după scoarțe. Crezându-mă și eu bine înarmat pentru a colinda în grupul acestor colindători, mă apropiu de ei rugându-i:

— Luați-mă și pe mine cu voi, căci am și eu traistă și băț.

Cel mai sdravăn dintre ei, vătavul lor, mă măsoară cu privirea de sus până jos. Se oprește cu un zimbet ironic la traistuța atârnată de gât și la trestia ținută în mână și rostește sentința, ce mi răsună și azi cu aceeași sonoritate în urechi:

— Tu ești bun de prescuri, nu de pițărâi!

Atunci s'a deschis în sufletul meu o mare prăpastie despărțindu-se pâinea cea de toate zilele în prescuri și pițărâi. Cu o mare tulburare, plini de revoltă, mi-am pus atunci întrebarea: De ce nu se duc și pițărâii la biserică?

O mare parte din anii copilăriei m'a muncit gândul că de ce nu sunt învredniciți pițărâii de aceeași cinste, ce se dă prescurilor în fiecare duminică și sărbătoare? Ei doar odată în an se găsesc ca să fie dăruii celor cari vestesc Nașterea Domnului...

Multă vreme am rămas neîmpăcat cu acele lămuriri ce mi s'au dat în legătură cu rostul și cinstea dată atât de inegal prescurilor și pițărâilor. Pe aceștia din urmă eu îi țineam mult superiori, fiindcă pregătirea lor o vedeam în casa preoțească. Urmăream pe mama cu câtă grijă îi înșirua pe vatra cuptorului. Așteptam apoi cu înfrigurare coptul lor ca să mă gădile la nări mireasma lor atât de binecunoscută și mult gustată. Îți era mai mare dragul să le privești rumeneala și să le sorbi aroma. Li numărăm unul câte unul, dezmerdându-l pe fiecare aparte, în vreme ce-i așezăm în coșurile din apropierea ferestrelor, ca să fie

distribuiți între colindători. Dela fiecare îmi luam rămas bun, netezându-l lin ca apoi să-l pierd în întunec, umplând cu el mâinile întinse și ridicate spre geam.

Pițărâii treceau pe rând în traistele largi și sacii primitivi ai săracilor cari fredonau plini de mulțumire:

„Crăciunu-i, bun!”

Paștile-făloasele!”

Fala Paștilor o cunoașteau săracii satelor de pe prescurile, care se duceau la casa preoțească; bunătatea Crăciunului o gustau în pițărâii primiți din casa preoțească.

Trecut din anii copilăriei am înțeles tot mai mult semnificația sentinței rostite de vătaful colindătorilor: ești bun de prescuri, nu de pițărâi!

Prăpastia dintre cei „de prescuri” și cei „de pițărâi” trebuie să o niveleze dragostea samariteană, grabnică spre ajutorarea celor lipsiți. Olinioară aceasta n'a avut trebuință de organizare specială, cum se face azi.

Când la vatra preoțească se cureau pițărâii cei mulți și gustoși ca să umple traistele colindătorilor, atunci și la altarul Bisericii se îngrămădeau prescurile aduse de mulțimea închinătorilor. Cum s'au imputinat unii, în așa măsură s'a micșorat și numărul celorlalte, fiindcă între pițărâi și prescuri nu este prăpastia închipuită din anii copilăriei; ambele sunt simboluri de milă, jertfă și sfințenie.

Pr. C. Turicu.

Nașterea Domnului și păstorii

„Și le-a zis lor Îngerul: nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot norodul” (Luca 2, 10).

Aceste cuvinte le-a zis Îngerul păstorilor din Betleem, în noaptea Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Fără îndoială, păstorii aceia, după roșul și exleriorul lor n'au fost mai bine de cât păstorii de astăzi; din punct de vedere social ei au fost cei de pe urmă locuitori din oraș. Și totuși, de ce mare cinste l-a învrednicit Dumnezeu, trimițându-le pe Îngerul Său să le vestească nașterea lui Iisus Hristos — și ei, primiți, din întreg neamul omenesc, s'au închinat celui Nou Născut.

Prin ce merite au câștigat ei această grație dumnezească? De sigur, nu prin aceea că ei poate că singuri au fost treji în noaptea aceea, îndeplinind conștiințios datoria lor.

Atunci prin ce? Nu prin origine, nici prin ocupația lor d'sprețuită de alții, ci prin sufletul lor capabil să se ridice spre cele înalte, prin inima lor curată și plină de bunătate.

Aceasta o putem ușor vedea dacă privim cu mai mare atențiune atitudinea lor.

Îngerul le-a zis: „Nu vă temeți, iată vestesc vouă bucurie mare pentru tot neamul omenesc”.

Deci bucurie mare nu numai pentru ei, ci și pentru toți, pentru întreaga omenire.

Știți ce ar fi putut să facă alții, cu inima neagră, cu sufletul împietrit? „A, bucurie mare pentru toți, nu numai pentru noi! Atunci de ce să ne grăbim? Ce să vedem acolo?” Astfel ar fi răspuns ei și ar fi rămas la treburile lor. Altcum au făcut păstorii din Betleem. Cum au auzit de venirea bucuriei pentru toți,

imediat au lăsat ocupația lor și au plecat la orașul Betleem să vadă ce s'a întâmplat acolo, ce fel de bucurie s'a născut de care toți se vor bucura?

Omul păcatului, cu sufletul îngreunat de pătimi, nu se bucură de bucuria comună; o respinge. Dacă un astfel de om se bucură, se bucură el singur, fără ca să împărtășească cuiva bucuria lui. Să fie numai el mulțumit, liniștit, sătul. Iar alții? Ce-i pasă de alții. Chiar invers, bucuria altora îl supără. El nu e capabil să o împartă cu alții. Oamenii cu adevărat mari prin bunătatea inimii și curățenia sufletului lor nu pot să nu împărtășească altora bucuria și dragostea lor.

Inima lor radiază, împrăștie bucurie pentru toți cei din jurul lor. Inima lor cuprinde bucuria, simțirea frățască pentru toți. Iar cei cu sufletul mic și inima de piatră trăesc în orice împrejurări numai pentru ei.

Păstorii din Betleem, oameni simpli, s'au învrednicit că ei primiți au văzut și s'au închinat lui Hristos, pentru că au fost buni la suflet și curați la inimă. Bunătatea sufletului conduce pe om la Dumnezeu... „Cei curați la inimă vor vedea pe Dumnezeu”.

Această bunătate și curățenie a inimii o putem dovedi astăzi față de semenii noștri smeriți și săraci, deschizându-le larg porțile. Astfel ne facem vrednici să intrăm prin porțile Cerului, unde vom fi primiți și ne vom închina lui Iisus, ca și aici pe pământ și în peșterea inimii noastre, acolo înaintea Tronului Ceresc unde ne așteaptă El împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

Pr. A. Cuznețov

Colind

Florile albe înfloriră
De cu seară până'n zori
Și prin sat ele-mi porniră
Buni colindători.

Pe la case de boieri
Cântă un colind,
Toate stelele s'aprind,
Măndre lumânări.

S'a născut în staul
Prunc adevărat
Și surâde lumii
Bunul Împărat.

Cântă îngerii în ceriuri,
Pe pământ păstorii;
Iată vin cu daruri
Magii, călătorii.

Colindară până'n zori
Satu 'ntreg și Țară,
Florile d'albe flori
Buni colindători.

Ion Triponescu

Nașterea Sfântă

Omul în urma păcatului a suferit mult, dar n'a pierdut nădejdea mântuirii. Istoria umanității conține dorința vie a omului de a evada din lumea păcatelor și a ajunge în lumea cerească.

Ideea unui mântuitor a existat de mult și o găsim în istoria religiilor și înainte de apariția creștinismului. Mitologia și filosofia ne dau multe exemple. Profetiile mesianice ale iudeilor ne vorbesc despre Mesia ce se va naște dintr-o fecioară, despre „Fiul Omului” și „Fiul lui Dumnezeu”, descendent și moștenitor al lui David. El avea misiunea mare de a întemeia împărăția lui Dumnezeu. Profetul Mhea ne arată locul „nașterii sfinte”: „Și tu Vifleeme, pământul lui Iuda, mic ești între mările Iudeei, însă din tine va răsări mie povățuitor lui Israel și i șirea lui dintre început, din zilele veacului” (Mhea, V. 1).

Sf. evanghelist Luca într-o simplitate minunată, ne amintește despre măreția faptelor divine ce s'au petrecut cu privire la „Nașterea sfântă”. Gândirea istorică și cronologică ne determină epoca minunată a Nașterii Mântuitorului Nostriu Iisus Hristos.

Iisus s'a născut în „cetatea lui David”, în Vifleemul Iudeei, cu toate că mama Sa și tatăl Său adoptiv, au fost din Nazaret.

Nașterea Sa sfântă e evenimentul epocal, care interesează o lume întreagă. Pe deoparte avem „porunca lui Cezar August”, a împăratului păgân, a celui mai puternic șef al imperiului roman, care silește pe toți cetățenii să se înscrie „fiecăre în cetatea lui”; — pe de altă parte, vedem, că s'a născut un copil mic dintr-o femeie a lui Israel, într-o iesle. Și acest copil dumnezeesc va triumfa asupra imensului Imperiu roman, îl va supune legilor Sale dumnezeiești. În acest sens Nașterea divină a lui Iisus este și va fi deapăruri incompensabilă.

Istoria Occidentului și a Orientului începe să ia un drum nou, toate evenimentele istorice vor fi grupate de acum încolo în jurul acestui fapt central.

După Cezar vine Iisus Împărat al Lumii. Chipul lui divin ia locul efigiilor împăratului pe monedele de aur ale Bizanțului. În numele Lui s'a transmis lui Carol cel Mare globul pe care era așezată Crucea. În numele Lui se încoronază împărații. Dela Roma la Bizanț și dela Evul-Mediu până la națiunile moderne, El este Stăpânitorul lumii. Toată puterea emană dela El, și se reîntoarce la El. El este de acum înainte, estfel după cum îl văzuse profetul Apocalipsei, Alfa și Omega.

Nașterea Sfântă a lui Iisus, să ne fie un prilej mai mult de pace și dragoste.

Raza luminoasă din ieslea Vifleemului să ne încălzească sufletul pentru împlinirea gândurilor creștine.

Prof. Const. Rudneanu.

Datini... de Crăciun

Încă din vechime, poporul românesc a căutat să păstreze nealterată memoria strămoșilor lui, fapt vădit prin păstrarea obiceiurilor și credințelor moștenite.

Obiceiurile sau datinile sunt într-o strânsă legătură cu Sărbătorile Sfinte mai ales ale Crăciunului, Anului Nou și Bobotezel.

Se poate vorbi de o însemnătate foarte mare a acestor sărbători, atât din punct de vedere religios cât și din punctul de vedere al obiceiurilor, — multe la număr — ce sunt legate de dănsese.

Nașterea Domnului, — Crăciunul în limbajul obișnuit — se sărba la începutul creștinismului odată cu Arătarea (Epifania) la Iordan. Abia în secolul IV. i s'a fixat o dată deosebită, data de 25 Decembrie. Deodată cu introducerea și fixarea acestei mărețe sărbători în întreaga Biserică creștină, au început a se lvi și a crește, din ce în ce mai mult, numărul obiceiurilor și credințelor din jurul lui, unele având chiar caracter păgân după originea lor, adaptându-se însă spiritului credinței creștine.

Astfel de obiceiuri sunt și la creștinii și la păgâni și se manifestă în mod deosebit la fiecare popor în parte.

Să vedem pe scurt, cum sărbează poporul românesc Sfintele Sărbători ale Crăciunului și care sunt datinile și credințele, ce dau farmecul lor deosebit.

O pregătire, timp de 40 zile, atât trupeză cât mai ales sufletească, coaborează la sentimentul de așteptare cu ardore al acestor sărbători. Toți iau parte activă la acest sentiment, atât cei bătrâni cât și cei tineri, atât cei bogați cât și cei săraci. Tinereții învață diferite colinde, imitând pe părinți și străbunii lor, având cu toții o ploasă dorință de a învăța ceea ce au auzit — când erau mici — cântându-se sub geamul casei lor. Părăsirea colindelor ar fi o profanare a memoriei antecesorilor, dela care le-am moștenit ca o scumpă comoară.

În ajunul Crăciunului, preotul, umblând din casă în casă cu crucea și icoana, anunță Nașterea Domnului. Iată cum copiii, prin această, primesc primele daruri de Sărbători. Sosește Seara mare... Odată cu răsăritul primei stele, grupuri de copii încep colindatul pe la case, cu stăruia, umblând până aproape de miezul nopții. Acest lucru îl continuă a doua zi și în cele următoare, până la Bobotează. Cântecurile de stea, sunt de origine mai mult carturărească, după cum colindele sunt mai ales de origine populară. În colindele de Crăciun sărbătoarea este personificată; tradiția ne prezintă Crăciunul ca pe un boer mare și bătrân, Moș Crăciun, care stă la masă cu Dumnezeu. Ba chiar bucatele puse pe masă, sunt însuși Crăciunul, după cum ne spun colindătorii:

„Că nu'ntrară bine'n casă
„Și Crăciun era pe masă
„C'un purcel fript lângă el.”

Pare deci că prezența purcelului e indispensabilă dacă vrem ca aceste sărbători să fie vesele. — E un obicei ce ne amintește de Saturnalele Romanilor.

Un alt obicei de Crăciun este „Vicklmui” sau „Irozii”. E o reprezentare dramatică în care se înfățișează scene din istoria Nașterii lui Hristos și a creștinismului, precum și din șirul persecuțiilor îndurate de primii creștini. Obiceiurile și credințele superstițioase, culminează la Români de Anul Nou, când toți, începând dela copilul ce abia gângăvește un cuvânt, până la moșul cu părul argintat de vreme, își au partea de bucurie, petrecere și distracție. Nu e loc să înșirăm toate aceste obiceiuri frumoase cari contribuie la grandoarea sărbătorilor de iarnă. Nu se pot totuși trece cu vederea: plugușorul, semănatul, sorcova și alte obiceiuri din misterioasa noapte a Anu-

lul Nou, când, mai ales, fetele dela țară își caută și-și văd norocul — ursitul — în stele, în oglindă, în fântână și chiar în piri dela gard. Și Boboteaza e destul de bogată în datini și credințe. Menționăm că nu numai la noi sunt păstrate datinele, cu sfințenie, ci și la alte popoare: Englezi, Norvegieni, S'avi și în general la toate popoarele, căci toate țin cu sfințenie la ce este al lor.

Și dacă obiceiurile și credințele unui popor constituie o parte din individualitatea lui, se cuvine a le păstra cu sfințenie, căci cântecele, datinele și credințele poporului, sunt un tezaur neprețuit al patrimoniului național. Trăim timpuri de radicale prefaceri, când totul se schimbă și se nărule. Să știm că tenacitatea națională e conservată prin religie, limbă, port și datini. Acestea formează patrimoniul sfânt al unei națiuni. Să căutăm a păstra cât mai mult aceste datini, și strângându-ne de Crăciun cu toții în casă, să nu înconjurăm cu admirație numai „Pomul de Crăciun” care nu este al nostru, închizând ușa înaintea îndătorului, căci atunci are dreptate poetul care plânge obiceiurile ce se duc:

*„In van cântați colindători
Pe cel ce-odată strânși la geamuri
Vă așteptau nerăbdători.”*

*„Acuma lumea e ursiză
Copiii nu mai cred în stele
Iar pentru curțile bogate
Vol sunteți făcători de rele”.*

Iubiți creștini, păstrați datinile strămoșești cu sfințenie și primiți cu drag în casele voastre colindătorii, căci ei reprezintă ingerii cântători și vestitori ai Nașterii Domnului în ieslea Vitleemului.

*Ioan L. Zotta,
student teolog Arad.*

Legea ta Doamne este nestrămutată...

Au spus, în cele de mai înainte, că omul singur este în măsură să prindă — în parte — taina creației. Tot numai lui i s'a dat înțelepciunea și chemarea de a putea vedea, observa și înțelege legile pe care Creatorul le-a așezat în Univers, prin care își manifestă puterea, menținând echilibrul universal și asigurând continuitatea neîntreruptă a acestuia, dela începutul veacuri or și până'n veci.

Aceste legi poartă în sine peceta Dumnezeirii și în ele se manifestă Duhul său, precum în lucrurile omului se manifestă știința și înțelepciunea, spiritul său. Atât de sus tronează ființa Creatorului deasupra acestor legi: pe cât de superior este și omul deasupra micilor sale plăsmuri.

Este evident, că în Univers sunt necesare toate legile, dar — dacă ne putem exprima astfel — cea mai necesară, prin care se ocărmuesc, se sancționează și se mențin toate în echilibru, este legea cauzalității. Această lege se evidențiază din cele mai vechi timpuri în existența lumii organice, manifestându-se totdeauna și în tot locul, făcându-și simțite efectele nenumărate și variate.

După Spinoza „toate atârână de ființa nemărginită

a divinității, prin legile firii. Dumnezeu lucrează după legea firii sale proprii, iar legile firii lui Dumnezeu sunt legile firii în general”.

Villiam Oswald zice: „Legile firii nu determină ceea ce are să se întâmple, ci ne comunică doar ceea ce s'a întâmplat și ce se va întâmpla. Cunoașterea legilor firești ne dă puțința de a privi în viitor — într-o oarecare măsură — ba chiar de a ne fixa în câțiva acest viitor. Bineînțeles, acesta este posibil, dacă ne creiem astfel de condiții și împrejurări de existență, între cari vor urma și efectele dorite. Când din neștiință sau din insuficiența factorilor decisivi, nu putem crea astfel de condiții și împrejurări, atunci nici nu avem șansă de a putea influența asupra viitorului, după dorința noastră. Cu cât înaintăm însă în cunoașterea legilor firii, cu atât avem mai multe și variate posibilități, ca să îndrumăm lucrurile după dorința noastră.”

Se naște acum întrebarea: cum am putea învinge acele greutăți, adeseori aproape imposibile, cari stau în calea îndrumării viitorului? Vom răspunde, că prin cunoașterea și stăpânirea cât mai intensă și temelnică, a legilor și forțelor firii.

Călugărul franciscan englez Roger Bacon, deja la începutul veacului al XI-lea învăța „că omul trebuie să studieze forțele naturii, pentru că cu ajutorul acestora poate obține totul și că scopul final al cunoașterii, este utilul”. El pune mare temelie pe morala practică, susținând, că „toate acestea duc spre adevăr, iar cunoașterea adevărului îl face pe om mai bun”. Pentru susținerea acestor principii a fost aruncat în temniță de către frații săi franciscani, învinuit fiind că îndrăznește să cerceteze lucruri, pe care Dumnezeu le-a destinat a fi tainice.

O părere mai recentă asupra forțelor naturii ne-o dă profesorul naturalist englez Huxley, care într-o conferință susține, că adevărata educație este adunarea de cunoștințe, pe cari dacă n'o facem noi, ne va învăța natura însăși, într'un chip însă, care nu va fi spre mulțumirea noastră, deoarece „natura este foarte brutală în procedură, pedepsind deopotrivă de aspru atât neștiința cât și nesupunerea, lipsa de aptitudină ca și păcatul Metodica naturii nu constă întâi din admoniere și apoi din pedepsire, ci numai din pedepsire, rămânând în sarcina omului să afle pentru ce a fost pedepsit”.

Omul ancestral, neștiutor, în fața forțelor naturii era cuprins de frică. Omul cugetător de mai târziu, le-a observat, a meditat asupra lor și cunoscându-le, a înțeles, că aceste forțe se manifestă după anumite legi, în baza cărora se încadrează de minune, în armonia divină a universului. (Ps. 24, 13) Puterea omului rezistă tocmai în cunoașterea legilor și forțelor firii și în ublizarea lor cu înțelepciune spre propriul său folos. (Facerea 1, 28) Aceasta este calea care duce spre culmi și pe care mergând omul, va ajunge să cunoască și să înțeleagă tot mai bine pe Ziditorul său.

Rezultă din toate acestea, că datorită omului este să învețe să cunoască și să se supună legilor firii, căci dacă — fie sufletește, fie trupește — va greși împotriva lor, sau nu se va conforma lor, atunci va pierde imediat stăpânirea ce derivă din scânteia asemănării sale cu Ziditorul, coborându-se pe treapta celor mai de jos, suferind și pierind ca un nemernic.

„Doamne dă-ne pricepere să înțelegem legile tale și le vom păzi cu toată inima noastră” (Ps. 118, 34).

Prot. Viorel Mihai

Femeia și căsnicia

(Urmare)

Orice meserie pe care voim să ne-o însușim, pretinde o oarecare pregătire. Cu atât mai vârtos dar în temeiul unei căsnicii, care nu e nici meserie, nici artă, ci deadreptul o misiune. Aproape ca aceea a preoției. Și precum Biserica pretinde o pregătire și o credincioșie pentru preoție, tot așa cere o pregătire pentru aceia, cari, voiesc să officieze această liturghie a vieții: căsnicia creștină.

De obicei însă, nimeni nu se prea îngrijește de această pregătire. Cele mai multe tinere de azi, țin căsătoria ca pe un mijloc de a-și crea o situație. Și cred că pentru dobândirea acestei situații și spre a-și cuceri bărbații, e destulă numai cochetăria.

„Să nu ne mirăm — zice o mare sfătuitoare a femeilor de azi: Germaine Ehrhard — că bărbații, în urma prea deselor prilejuri ce au avut de a vedea femeia în ținuta bărbătească, în costume de băieți excenrice, cu țigara în gură, au imputinat respectul față de noi în așa măsură, încât nu ne mai oferă locul în tramvaie și umple compartimentul de fum fără să se sinchisească că ne incomodează.”

De aceea, după sfatul aceleiași femei, o tineră nu trebuie niciodată să citească orice, să asculte, să vadă, ori să îndrăznească orice. Chiar din ziua când va intra în căsnicie, să se inspire din această scurtă deviză: „Să dea mult, să aștepte puțin”.³

E o mare greșală să crezi, că odată ce te-ai cununat, ai dreptul să nu mai fii așa cum erai pe timpul petitelui: cu băgare de seamă la purtare, gesturi, la vorbe, la toate. Cununia nu-i toată numai în biserică, în ziua când ești schimbată în cele mai frumoase haine. Numai să începe atunci; se slujește însă, se desăvârșește zi de zi, terminându-se definitiv abea în ziua morții. Să iubești înainte de a te cunoaște, e lucru ușor; eroic e să iubești după ce-ți cunoști tovarășul. O femeie trebuie să se mărite cu întreg bărbatul, cum am spune. Nu numai cu avutul ori onorurile lui; ci și cu meseria, cu felul lui de trai, cu defectele lui — pe cari trebuie să le sfîntească, să le biruiască.

Am ajuns până acolo, că tinerile căsătorite de pe la orașe, nu-și coasă monograma pe rufărie; iar cele dela sate, nu-și duc toate hainele la mire, spre a se putea face „retragerea” cât mai ușor, discret și necostisitor.

Aceasta, fiindcă nu facem ca și aceia din Cana Galileii. Nu-l invităm pe Iisus la învoiala decât care numai moartea e mai însemnată. Ori și dacă îl poftim, îl lăsăm în biserică. Acasă nu-L ducem.

Căsnicia care n'are pe Hristos, nu se conduce de principiile creștine, nu e căsnicie, ci minciună. Și Hristos poate lipsi nu numai din căsniciile turburate de certuri zilnice ci și din altele cu multă aparență de liniște și bună înțelegere. Se merge înainte cu bășug în casă, cu renume bun înaintea oamenilor și totuși, nu-i iubire și sinceritate acolo. Prin unele părți, țărani, numesc tocmeala aceasta: „să fii om pentru tine”; ceva asemănător cu atitudinea vechilor greci față de furt: să nu știe nimeni și totul e bine. Din punct de vedere politic, al ordinei pământești, poate că nu e nimic de zis. În lumina creștinismului însă căsnicia aceea nu se poate concepe. Hristos n'are ce face cu o pace clă-

dită pe minciună. („N'am venit să aduc pace ci sabie”). Legea Lui cere în căsnicie suflete atât de deschise unul față de altul, încât deși două, să fie ca și când ar fi numai unul. Cum zice un predicator de oraș: să contrazici aritmetica care învață că $2=2$; — aici în căsnicia creștină $2=1$. Cel care îndură altfel decât așa căsnicia, e vrednic de plâns. El însuși o știe, că într-o bună zi, fie chiar și în a șaptea generație, totul se va nărui și se va răsbuna.

O comparație mult sfătuitoare la buna înțelegere dintre soți, e aceea a filosofului Sertillanges, când zice: „Să-și ia în seamă viața unul altuia, spre a trăi sincron și simpatetic, așa cum își iau în seamă vâslașii mișcările unul altuia, spre a mări fiecare gestul celuilalt și spre a da bărcii o singură impulsie, care o saltă pe valuri”.⁴

Pr. Gh. Perva

„Probleme canonice”

Pângărirea crucii

În orice acțiune, din orice domeniu, fizic sau psihic, mai pe sus de orice condiție esențială, trebuie să fie un scop; o credință.

Popoare mari și număroase au perit, deoarece n'au avut un scop; n'au cunoscut rațiunea existenței lor.

Religii multe au dispărut, rând pe rând, căci n'au avut un indice călăuzitor. N'au știut să traseze o direcție, pentru cei ce pentru moment au fost adepții lor.

Cu atât mai mult, în domeniul vast al creștinismului, întrebuințarea unor simboale, a unor semne ar deveni fără rost și fără rațiune, dacă n'ar avea un scop bine definit: pregătirea creștinului pentru viața veșnică.

Dintru început, Biserica creștină a ridicat semnul crucii la simbol.

Locașurile de închinăciune, mari și mici, purtau cu mândrie semnul crucii, semnul biruinței. Semnificarea intrinsecă și extrinsecă a crucii desigur este prea bine cunoscută fiecărui creștin. Împărații, fie în urma unor semne de sus, fie din proprie inițiativă, în fruntea oștilor și pe stindardele lor, au pus semnul crucii. Dar puoarea acesui semn a fost consecință firească a unei credințe puternice. Cei ce purtau semnul crucii au crezut în ea, au știut semnificația ei, s'au închinat în fața ei cu smerenie.

Așa s'a ajuns că bunii creștini la răscruce de drumuri au așezat cruci, ca ele să fie mângăere pentru lumea nenorocită, mijloc de reculegere pentru toți creștinii.

Iată însă, că fie din prea mult zel, fie din bălăjocire pentru acest semn, s'a început o întrebuințare a crucii cu rost și fără rost. În locuri potrivite și nepotrivite. Dar, autoritatea Bisericii, în trecut, s'a făcut simțită oricâte ori s'a ivit vreo polterizare în domeniul credinței.

Tot astfel și în privința întrebuințării crucii Biserica s'a pronunțat:

„Crucea cea făcătoare de viață arătându-ne nouă mântuire, trebuie să punem toată silința spre a da cinstea cuvenită celeice, prin care ne am mântuit din căderea cea veche. Drept aceea și cu gândul și cu cu-

³ G. Ehrhard: Le prépar. de la jeune fille au mariage. Paris 1938 p. 190.

⁴ Sertillanges: L'amour chrétien, Lecoffre, p. 177.

vântul, și cu simțirea dându-i ei închinăciunea, poruncim ca semnul crucii, făcut de unii pe podeală să se șteargă cu totul, ca nu cumva prin călcarea celor ce umblă să se baljocorească semnul biruinței noastre. Deci, hotărîm ca să se afurisească ceice de acum înainte fac semnul crucii pe podele.”¹⁾

„Azi, în Biserica noastră, este mai actual ca niciodată acest canon. Dacă nu se întrebuințează acest semn chiar pe podele, apoi semnul crucii se întrebuințează în multe locuri cari numai potrivite nu sunt.

Semnul crucii cusut pe haine în diferite insigne și purtate de mulți cari *nici nu sunt botezați în semnul crucii*, purtat pe haine *de cei ce l au răstignit pe Hristos*, sau purtat pe haine de unii cari în sufletul lor nici pe departe nu au semnul crucii, — o astfel de purtare și întrebuințare este o *pângărire a crucii*.

Credem că Sfântul Sinod al Bisericii noastre drept măritoare trebuie să se sesizeze de acest fapt și să-și spună cuvântul.

Prof. Gh. Coman

Cărți și Reviste

Preot Dr. Spiridon Căndea: HRISTOS ȘI MÂNTUIREA SUFLETEASCĂ A ORĂȘENILOR. Sibiu 1939. pag. 302. Prețul 140 Lei.

O carte de reală competență teologică, a cărei apariție încreștează pe răbojul vieții noastre bisericești încă o elocventă dovadă că Sibiu ortodox în strădania lui de a pune la îndemâna preoților îndreptare după cari să se orienteze în conducerea turmei la limanul mântuirii, e un fidel înfăptuitor al tradițiilor șagunlene.

Problema îmbrățișată în această luminoasă carte, este de o acută actualitate, nu numai pentru Biserica ortodoxă română, ci și pentru Biserica creștină în genere. „Conducerea pastorală a orașelor este una din problemele cele mai importante, cu care trebuie să se ocupe astăzi studiul pastoral”, — remarcă Părintele S. Căndea încă dela începutul lucrării. De altfel, importanța păstoririi orașelor în răspândirea evangheliei Domnului și în împlinirea mântuirii plinită de El, au sesizat-o, încă din primii ani de viață creștină, înșiși Sf. Apostoli și în deosebi Sf. Apostol Pavel, care în înflăcărata sa propovăduire s'a străduit să facă din orașele acelei vremi, focarele din cari să radieze lumina evangheliei lui Hristos și în jurul cărora să se concentreze întreaga viață creștină.

În vremurile noastre, de adânci prefaceri sociale, această importanță a crescut simțitor. Numărul mare al locuitorilor dela orașe, care crește mereu, — în mare măsură prin exodul locuitorilor dela sate, — nestatornicia lor și nesiguranța vieții de mâine, starea culturală și socială a acestor locuitori, influența considerabilă ce o exercită orașul asupra tuturor domeniilor vieții dela sate, etc., iată atâtea și atâtea motive cari ne evidențiază nu numai marele deosebiri dintre orașe și sate și dintre orașele moderne și cele mai vechi, ci și necesitatea unei păstoriri deosebite a credincioșilor aparținători parohiilor dela oraș. Înăptuirea acestei pastorală deosebite, atrage după sine urmări favorabile asupra vieții religioase și morale a întregii

obști creștine. Căci, în adevăr, „prin păstorirea directă a orașelor se păstoresc, în mare măsură, în formă indirectă și satele, se păstoresc toți cetățenii țării”, și în felul acesta se ajunge la o accentuare a trăirii în și prin Hristos. — Această importanță și necesitate a unei conduceri pastorale speciale a orașelor, o analizează Părintele autor, într-o amănunțită expunere, care formează prima parte a lucrării *Cu-cernicelei Sale*.

Ea rezultă însă și dintr-o obiectivă cercetare a stării sociale, religioase și morale a locuitorilor dela orașe: intelectuali, muncitori și clasa mijlocie, — fapt ce ni-l înfățișează Părintele autor, într'un chip magistral, în a doua parte a cărții. Orașele moderne deși s'au mărit și s'au înfins considerabil, în comparație cu starea lor de acum câteva decenii, totuși ele închid după porțile lor, nu numai strălucire orbitoare, ci uneori chiar și cea mai neagră mizerie socială. Căla vreme unii dintre singuraticii cetățeni ai orașelor, pot să urce și să atingă cele mai înalte culmi ale vieții sociale, religioase și morale, în același timp și după aceleași porți, alții se rostogolesc și se bălăbădesc în cea mai crasă indiferență și imoralitate. Sunt de pildă la orașe, intelectuali „complecti desrădăcinați de viața religioasă și nu vor să mai știe nimic de necesitățile sufletului”. Au rupt nu numai legăturile externe ci și cele interne cu religia creștină. Alții dacă nu sunt total indiferenți, totuși se clatină la tot pasul în credința lor, dacă nu cumva se mărginesc să recunoască sceptic „meritele creștinismului numai pentru trecut”.

La fel starea socială a muncitorilor, silii să lucreze de cele mai multe ori fără pic de atracție de bransă și veșnic cu teama în suflet că alții sunt beneficiarii muncii lor. Socialismul distructiv și comunismul ateu știu să exploateze într'un chip eminent aceste nemulțumiri. Apoi, din punct de vedere religios, muncitorilor dela orașe, nu le vine să creadă în existența unui Dumnezeu personal și resping dogma creștină despre Hristos, afirmând superioritatea socialismului față de morala evanghelică. — Adevărul acestor afirmațiuni e mai elevent în orașele cari sunt mari centre industriale.

Nu mai puțin îngrijorătoare este și situația clasei mijlocii dela orașe, fărâmițată de concepțiile liberaliste sectare și rău influențată de morala celorlalte clase în a căror nemijlocită apropiere trăiește.

Cauzele de căpetenie cari au produs aceste desăgregări morale și sociale. Părintele S. Căndea, le vede în decadența religioasă și morală a familiei, în greșita și unilaterală îndrumare ce se dă în școală tineretului de toate gradele, precum și în alte cauze legate de însuș mediul orășenesc, mediu atât de neprielnic adâncirii unei vieți religioase.

Autorul nu se oprește la expunerea acestei laturii, am putea zice, negative, a problemei păstoririi orașelor, ci în partea ultimă a lucrării ne înfățișează mijloacele și metodele pastorale pentru îndreptarea sufletescă a locuitorilor dela orașe. Aceste constau în primul rând din îndreptarea instituțiilor fundamentale ale societății umane: familia și școala. Reeducarea și creștinarea familiei și înlăturarea tuturor dușmanilor acestei instituțiuni, reșezarea educației școlare ca factor de căpetenie a învățământului, prin înlăturarea intelectualismului unilateral, iată primii pași de bun augur pentru readucerea obștei orășenești pe făgașul ei normal de creștinăscă viețuire. Urmează apoi celelalte mijloace de pastorală colectivă și individuală: cultul

1) Canonul 73 sinodul trulan

ortodox, societățile religioase, presa și literatura, cine matograful și radio, contactul preotului cu credincioșii, taina Sf. Mărturisiri, fișele pastorale, vizitele pastorale, caritatea și apostolatul laic, — mijloace asupra cărora autorul insistă în mod deosebit. Utilizarea tuturor acestor mijloace și metode, de către un păstor dela oraș, osârduitor vrednic în activitatea sa pastorală, va aduce pe seama turmel, satisfacerea celei mai înalte strădanii omenești: *mântuirea*.

Acesta este cuprinsul valoroasei cărți a Părintelui Dr. Spiridon Căndea, care cuprins prin simpla lui expunere ne evidențiază valoarea și însemnătatea apariției ei pentru literatura noastră teologică. Analiza psihologică a problemei expuse, stilul așa de curat românesc și bogata bibliografie folosită, aduce după sine pe seama autorului binemeritate laude și aprecieri unanime din partea presei noastre bisericești.

Al. Lascarov-Moldovanu: ALTE FLORI CREȘTINE. *București 1939, pag. 216. Preț 30 Lei.* Fecundul scriitor, Al. Lascarov Moldovanu, a cărui scris ne evidențiază, la fiecare pas, sensibilitatea unui suflet plin de dragoste față de Domnul, a dat de curând publicității al doilea volum de „Flori creștine”. Lectura lor e răscolitoare de adâncuri suflet și, dar în același timp și mijloc de potolire și de îndreptare a sufletelor pe adevăratul făgaș de viață creștină țesute dintr-o frământare lăuntrică, aceste istorioare religioase și morale, pot fi cetite cu același folos duhovnicesc de orice mândular al bisericii, indiferent de clasă socială și vârstă. De aceea pot fi utilizate ca lectură de edificare sufletească atât pentru elevii de pe băncile școlii, cât și pentru ceilalți credincioși mai înaintați în vârstă.

Autorul fermecătoarelor romane „Mamina”, „Tă-tunu”, și „Romanul furnicei”, precum și a edificatoarelor volume în care se descriu „Viețile sfinților”, (cinci volume), prin publicarea acestui volum de „Alte flori creștine”, a pus la dispoziția celor ce vor să trăiască în și prin Hristos, o nouă carte plină de hrană duhovnicească.

GÂNDIREA. Anul XVIII. Nr. 10. Decembrie 1939. A apărut cu un cuprins foarte bogat în idei de înaltă spiritualitate ortodoxă și românească. Semnează în acest număr: Nichifor Crainic: Regele și Biserica; D. Stăniloae: Filosofia existențială și credința în Iisus Hristos; Al. Busuioceanu: O operă de Murrillo în Colecția Regală; Radu Gyr, N. Crevedia, V. Carianopol, Donar Munteanu și alții. Urmează cronica literară semnată de Ștefan Baciu și Gh. Vrabie, cronica plastică de Al. Busuioceanu, cronica dramatică de Ion Diaconu și cronica mărunță de Nichifor Crainic. Cuprinsul acestei reviste condusă cu atâta competență de unul dintre cei mai mari dascăli de teologie ortodoxă, trebuie pătruns și savurat cu mare ardor sufletească.

Pr. D. Tudor

Informațiuni

● P. S. S. Episcopul Andrei va adresa o Pastorală de Anul Nou tuturor fiilor duhovnicești din Episcopie Aradului și Timișoarei.

Pastorală se va tipări în numărul viitor al revistei „Biserica și Școala”.

● **Sărbători fericite și pace tuturor colaboratorilor, cetitorilor, prietenilor și sprijinitorilor revistei „Biserica și Școala”, dorim din toată inima.**

*Nașterea lui Hristos
Să ne fie de folos.*

● Inscăunarea Il. PP. SS. Mitropoliți Irineu Mihălcescu I. I și Nifon Criveanu la Craiova s'a făcut în prezența P. Fericitului Patriarh Nicodim, a d. lui I. Nistor ministrul Cultelor, a Rezidenților Regali și Primari respectivi și a unei numeroase asistențe.

Solemnitățile dela Iași s'au desfășurat Duminică în 17 Dec. și cele dela Craiova Joi în 21 Dec. 1939.

Întru mulți ani de viață sfântă și bogată în fapte mălțuțoare!..

● P. C. Preoți Moise Bordoș adm. protopopesc în Birchiș și Vasile Debiu adm. prot. al Lipovei, pentru bunele servicii aduse Eparhiei ca administratori protopopești, au primit dreptul de a purta brâu roșu, cu data de 20 Decembrie 1939.

Felicitări.

● Sărbare de Crăciun. Școalele de ucenici, ucenice, muncitori și muncitoare din Arad au dat Duminică în 17 Decembrie c. o mare sărbare de Crăciun în Casa Culturală a Industriștilor din strada Consistorului. Au fost de față: P. S. S. Episcopul Andrei, I. P. C. S. Arh. I. Suciu, d. gen. Al. Vlad primarul municipiului și o mare mulțime de funcționari, muncitori, ucenici și ucenice.

Programul, încadrat în ceremonialul Străzii Țării, a constatat din conferința P. C. S. Părintelui Florea Codreanu despre „Punctualitate” — foarte interesantă și tot atât de instructivă, — din tablouri alegorice, coruri de copii și cântece naționale, declamări și exerciții gimnastice.

Menționăm sărbarea aceasta cu toată lauda atât pentru noutatea ei cât și pentru buna ei reușită. Dl. Orădan directorul Școlii de Ucenici, Dna O. Antonescu directoarea Școlii de Ucenice și Dl. Al. Șerban maestru conducător de cor și directorul Căminului de Ucenici, precum și ceilalți conducători și ostenitori, au primit pe drept cuvânt cele mai calde felicitări.

● Leagănul Sf. Ecaterina. Academia Română, în sesiunea solemnă din 17 Decembrie 1939, a acordat premiul de virtute „Al. Mavrogheni” de 100.000 Lei, Leagănului Sf. Ecaterina pentru creștinismul ei operă de asistență socială.

Societatea aceasta a fost înființată la 1897 de două doamne vrednice: Ecaterina Cantacuzino și Irina Ghica sub patronajul Reginei Elisabeta, cu scopul de a combate mortalitatea infantilă. Leagănul a început cu un pavilion de 30 paturi; astăzi are 400 paturi și e sub patronajul M. S. Regelui. Instituția are acum un mare pavilion în București — lângă Arcul de Triumf, un așezământ în comuna Nedela-Prahova, unde a plasat în gospodăriile țărănești 1600 copii și un gimnaziu industrial la Filipești de Târg cu 140 băieți și 8 fete.

Până în prezent Leagănul a salvat și creștut 6080 copii găsiți și 5400 fără mame.

Academia și întreaga româniea aduce cea mai caldă recunoștință „nobilelor femei care au întemeiat și susțin această instituție creștină-ortodoxă”.

● O nenorocire groaznică s'a întâmplat la fabrica de hârtie de la Zărnești prin explozia unui cazan de clor, care la rândul său a mai aprins alte două. Au fost 61 de morți și mai sunt peste o sută de răniți suferinzi prin spitalele din Brașov.

● Necrolog. Părintele Laurențiu Iuga din Magulicea, după îndelungate suferințe a trecut la cele eterne, la 1 Decembrie 1939. A trăit 55 ani, din cari cei din urmă ca preot pensionat și bolnav în sanator.

● † Ioan Petrișor, preot în retragere, fost paroh ort. român al comunei Ciungani timp de 41 ani, după lungi suferințe și după 10 săptămâni de văduvie, împlinind vârsta de 76 ani, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului la 17 Dec. 1939 orele 5 dimineața.

Inhumarea rămășițelor pământești ale regretatului defunct, s'au făcut în comuna Odișor, Miercuri 20 Decembrie 1939, orele 12.

Fie-i memoria binecuvântată!

● **Publicațiune.** Primăria Municipiului Timișoara în dorința de a veni în ajutorul fetelor dela țară care vor să devină servitoare și bucătărese, a hotărât redeschiderea căminului de servitoare al Municipiului pe data de 1 Ianuarie 1940. În acest cămin vor fi primite fetele de țărani din comunele din Ținutul Timiș, cari vor face un stagiu de minimum 24 luni în cămin, în care timp vor face stagiu pe lângă școala normală de gospodărie și alte instituțiuni ale Municipiului. Elevele vor avea întreținerea gratuită în cămin și vor aduce cu ele numai hainele și lingeria necesară. Candidatele vor face dovada că întruiesc următoarele condițiuni: 1. au minimum 12 ani și că nu de pășesc vârsta de 17 ani, 2. că sunt sănătoase, 3. că știu scrie și citi, analfabeta nu se primesc, 4. că n'au defecte fizice sau morale, cele cu defecte nu se admit. Fiecare fată înainte de intrare în cămin, va fi supusă unui examen medical. Cererile însoțite de actele menționate mai sus, vor fi înaintate Primăriei Municipiului Timișoara, Serviciului Ocrotirilor Sociale.

P. C. Preoții sunt rugați a vesti publicațiunea aceasta poporului.

● Misiuni religioase la Cinteii. Au început Sâmbăta 9 Dec. la ora 3. p. m. Vecernia a fost urmată de predica „Despre Spovedanie”. Au servit Părinții V. Șancu misionar tractual și parohul locului Constantin Stoichescu cu multă căldură și evlavie, iar ecteniile au fost cântate de corul Școlii Primare, condus de inv. Ionel Păcurariu dir. școlar, un credincios fiu al ortodoxiei. După predica Păr. V. Șancu, toți școlarii se spovedesc urmași fiind de un mare număr de femei și bărbați. La ora 6 începe denia urmată de o altă frumoasă predică „despre sf. Cuminecătură”, ascultată cu multă atențiune de credincioși. Duminică 10 Decembrie a. c. înainte de sf. Liturghie se spovedesc premilitarii în frunte cu comandanții lor, urmași de un alt frumos număr de credincioși. La ora 10 a. m. începe sf. și Dumnezeiască Liturghie servită de CC. Lor Păr. V. Șancu, C. Stoichescu și de conducătorul oficiului parohial din loc.

Bucuria și mângâierea credincioșilor și a preoților au culminat în momentul când aproape toți cei prezenți în sf. biserică arhiplină se unesc cu Hristos prin sf. Împărtășanie.

După împărtășire Păr. V. Șancu predica „Despre rostul Sf. Împărtășirii”. O hrană și balsam de mângâiere a fost pentru suflet, această predică.

Au fost prezenți la această sf. Liturghie, ca și totdeauna când servește Păr. C. Stoichescu, notarul comunei M. Govac un bun și credincios fiu al bisericii străbune, corpul d'acti, precum și toți fruntașii comunei.

După masă la ora 3 s'a slujit vecernia tot de către cei doi vrednici păstori de suflete Păr. V. Șancu și C. Stoichescu. La sfârșit Păr. misionar ține o însuflețită predică despre „Biserica ortodoxă” și își justifică scopul vizitei încheind cu cuvintele sf. Apostol Petru (I. Petru 2,7): „*Frăția iubind, de Dumnezeu temeți vă... pe Rege cinstit*”, pe care le comentează pe larg cum numai Sf. Sa știe. Când Cucer. Sa își încheie vorbirea toată biserica îl aclamă, arătându-i dezăvârșită stimă și dragoste, pentru toată munca și oboseala avută în cele 2 zile în ogorul Domnului și la altarul neamului.

Aceste momente din postul sf. Nașteri a Domnului și Mântuitorului Iisus Hristos au fost mărețe și înălțătoare, pentru toți cei iubitori de Hristos.

Teodor Suteu

Calendarul creștinului ortodox 1940

Redactor: Prot. C. MAGIERU

Cuprins literar bogat cu clișee numeroase; cu șematism și cu târgurile. Apărut într-o singură ediție.

Pagini 142 — Prețul 15 lei.

Fiecare creștin e dator să-și cumpere calendarul dela biserică.

Cărți nou apărute în editura Diecezeanei:

CÂNTĂRI BISERICESTI

Partea I. și II.

Cele opt glasuri

După cântarea fostului Episcop al Aradului Ioan I. Papp.

Aranjate pe note de Prof. Trifon Lugojan Ediția II.

275 pagini, prețul 200 Lei.

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

